

12 Heb

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

מנהגי הברית

עניני ומנהגי סעודת שלום זכר,

וליל שמורים (וואך נאכט),

סדר הברית מילה וברכותיה,

זמר לברית מילה,

ברכת המזון,

וגם הדרכה להיולדות האיך לטפל בתינוק

קודם הברית ולאחר הברית, כדי שיהי'

הכל בעזהשית עצהיו"ט.

נלקט ונסדר ע"י

דוד דוב מייזליש

מוה"ל מומחה

סי-געייט נוי יארק

איסור השגת גבול ידוע

כל הזכויות שמורות להמו"ל
נתנדב לעילוי נשמת האשה החשובה
מרת טויבא בת מוה"ר משה יצ"ה
י"א אלול תשס"ג לפ"ק

©

Copyright 1993

Rabbi David Meisels
Certified Mohel

4511 Surf Ave.
Brooklyn N. Y. 11224
(718) 946-9831
373-1444

הוצאת וזוכנס ל' טרנס
www.brewbooks.org
ע"י חיים תשס"ד

נדפס בדפוס האחים גרויס
Printed in U.S.A. GROSS BROS. Printing Co., Inc.
3125 SUMMIT AVENUE, UNION CITY, NJ 07087
Tel. (201) 865-4606 • (212) 594-7757

מגדלון הברית

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ד

עניני ומנהגי סעודת שלום זכר,

וליל שמורים (וואך נאכט),

סדר הברית מילה וברכותיה,

זמר לברית מילה,

ברכת המזון,

וגם הדרכה להילדות האיך לטפל בתינוק

קודם הברית ולאחר הברית, כדי שיהי'

הכל בעזהש"ת עצהיו"ט.

נלקט ונסדר ע"י

דוד דוב מייזליש

מוהל מומחה

סי-געייט נוי יארק

רשימת כיבודים
רשימת כיבודים אפשריים
לסדר ברית מילה

- .....(א) מוהל.....
- .....(ב) קוואטער.....
- .....(ג) חייקה.....
- .....(ד) כסא של אליהו.....
- .....(ה) מהכסא של אליהו.....
- .....(ו) סנדק.....
- .....(ז) ליד הסנדק (אביהבן).....
- .....(ח) מהסנדק.....
- .....(ט) עמידה לברכה.....
- .....(י) ברכות.....
- .....(יא) עמידה לקרה"ש.....
- .....(יב) קריאת השם.....
- .....(יג) המזמר (יום ליבשה).....
- .....(יד) המזמן.....

אמירת הרחמן :

- .....(א) יברך אבי הילד.....
- .....(ב) יברך בעל הברית.....
- .....(ג) יברך רך הנימל.....
- .....(ד) יברך המל בשר הערלה.....
- .....(ה) ישלח לנו משיחו.....
- .....(ו) ישלח לנו כהן צדק.....

שלום זכר

במס' ב"ק (פ.) איתא, רב ושמואל ורב אסי איקלעו לבי שבוע הבן, ואמרי לה לבי ישוע הבן, ופירש"י שבוע הבן, ברית מילה על שם שעברו עליו שבעה ימים, ובתוס' שם בר"ה לבי ישוע הבן, ור"ת פ' שגולד שם בן, ועל שם שהולד נושע ונמלט ממעי אמו כדרכיב (ישעי' ס"ו) והמליטה זכר, נקט לשון ישועה והיו רגילין לעשות סעודה.

טעם דקבעה בלילי שבת, בשעה שהכל מצויין בבתייהם.
(טו"ז יו"ד סי' רס"ה סקי"ג)

ובדרישה הביא מתשובה מוהר"ד מנחם, מה שנוהגים בשבת לבקר אצל התינוק הנולד שהוא אבל על ששכת תורתו שלמד במעי אמו.

(טו"ז יו"ד סי' רס"ט)

טעם דנקרא "שלום זכר", עפי"מ שאמרו חז"ל בנדה, כיון שבא זכר בעולם בא שלום בעולם.
(אוצר כל מנהגי ישורון סי' כ"ז)

קורין אותה סעודת זכר, אולי הוא לשון זכרון חכירה, כלומר מפני ששכח התורה שלמד במעי אמו, שבא מלאך וסמך בצאתו לאויר העולם, (וכ"כ ז"ל הטעם שבאין לבקרו עכשיו לנחמו על שכחת תלמודו), ואני אומר זכרו מאחד שבא להשכיחו, וזה חזקא בשבת לפי שנאמר בה ג"כ זכור, ועוד שהיא מצוה ראשונה שמקיים עתה, ועל כן עושין סעודה להתחלת התורה ושמירתה וברין שתהיה חשובה סעודת מצוה, וזה טעם יפה אף נעים בענין סעודה זו ושמה.

(מגדול עוז ריש עניני מילת, ברכות שמים אות ט"ו)

טעם למה עושין ה"זכר" בליל שבת קודש, ונראה שהנשמה בבטן אמו לומדת כל התורה, ובצאתו לעולם הוא שוכח, כמו שאמדו חז"ל (נדה ל:) גם משביעין אותו, תהא צדיק, והנה, לכו"ע בשבת ניתנה תורה (שבת פו:) על כן עושין סעודת ה"זכר" בליל שבת קודש, כדי שתהיה לו סגולה לקיים שבועתו, לשמור התורה שלמד בבטן אמו, וגם לזאת הכונה נקראת בגמרא (ב"ק פ.) הסעודה הראשונה "שבוע הבן" משום שמשיבין אותו.

(מהרי"ד פ' תזריע)

ווא"ך נאכ"ט

סגולה גרולה היא לרפואה להיות נעור כל הלילה לפני הברית
ולעסוק בתורה.
(חיד"א מערכת זרע יצחק)

יש נוהגין מצד סגולה שילין האיזמל של מילה בליל המילה
סמוך לילד הנימול.
(כוה"ב)

וואך נאכט מעשה

המעשה הובא בספר מגילת סתרים, (מהגה"ק מקאמארנא
זצוק"ל) וז"ל, סיפר לי מו"ח מו"ה אברהם מרדכי
מפינאשוב ז"ל, שהיה בכפר אחד כומר אחד מכשף גדול שהיה
ממית ילדי ישראל קורם המילה בכשפיו, פעם אחת אירע ברית
מילה ליהודי אחד שהיה רב בכפר הנ"ל וראה מרן אלקי,
שהכומר מכין עצמו להרוג את הילד וגסע מרן בקפיצה לשם
ובא שמה עם תלמידיו קודם הלילה שלמחרתו יהיה המילה,
והיהודי כיבדו מאוד, ואמר מרן להיהודי, שיסגור הדלת וכל

מקום פתוח ולא יניח אף חור קטן אחד שלא יסתום אותו, ויכין לו מקלות גדולים ועבים וכשיאמר לו הכה אז יכה בכל כחו, וכשהיה לילה אז דפק אחד בדלת שיפתח לו ולא רצה היהודי כאשר צוה אותו איש האלקים, והלך הכומר בכשפים והחליף צורתו לתמונת חתול וחיות טמאות והתחיל לחפור תחת קרקע הבית וכיון שתחב את ראשו לתוך הבית אז צידו מרן שיכה והכה אותו היהודי מכות אכזריות הכה ופצוע עד שנשברו לו יד ורגל, והלך הכומר לביתו, ובבוקר היתה שמחת ברית המילה גדולה מאוד, ובהודע להכומר שכל זה עשה לו מרן קבל אותו לפני השרים שיכריחו את מרן שיתוכי אתו, עד שהשרים הסכימו לו וקבעו לו זמן שיעמדו שניהם וכל אחד יעשה מופת שיתגבר וינצח את חבירו במקלות עם רב, ונתוועדו ביזם המיוער כל השרים והכומרים והמון רב, ואמר לו מרן: עשה אתה ראשונה מה שתוכל, והכומר הביא עליו כל מיני רוחות רעות ונחשים ועקרבים וכל מיני מזיקין ומרן לקח מדר את המטה וחג חוגה סביבו והוא עמד באמצע ולא יכלו לעבור המחוגה, עד שהביא עליו חזיר מיער וכשראהו מרן אמר זה הוא עז פנים גדול, ומיהר ועשה מחוגה בתוך העיגול הראשון ועבר החזיר בעזותו בשתי ידיו את העיגול הראשון ולא יכול לעבור וחזר

וברח, וכשראהו המכשף שכל מיני כישוף לא הועילו לו שיעברו את המחוגה ויזיקו אותו, אמר למרן, עשה אתה ! אמר לו: אני לא אעשה שום דבר רק אקרא לילדים שהרגת ויעשו בך נקמה, מיד באו ונאספו עליו ילדים קטנים הרבה מאד ונפלו עליו ולא השאירו ממנו עצם קטן שלם, כן יאבדו כל אויבך ד' אמן.

וואך נאכט מעשה באידיש

עס איז געווען דער צייט פון הייליגן בעל שם טוב הק', אין א דארף ווי עס האבן געוואונט פיל אידן, און עס איז פלוצלינג געווארן א גרויסע צרה אין דארף, אז ווען עס איז געבוירן געווארן א אינגל און מען האט געהאלטן די נאכט פאר'ן ברית, איז ראס קינר אוועק ל"ע, אזוי איז געווען איינס נאכן אנדערן.

איינמאל ווען עס האט אויך געהאלטן ביי אזא פאל, אז א איד פונעם דארף האט געהאלטן פאר א ברית, האט דער בעל שם טוב הק' רערוען מיט'ן רוח הקודש, וואס עס קומט פאר אין יענעם ווייטן דארף, אז דער גלח פון דארף איז א

גרויסער כשוף מאכער און ער הרג'ט אט די אידישע קינדערלעך נאך איידער מען ברענגט זיי אריין לבריתו של אברהם אבינו, און אויך האט דער בעל שם טוב הק' געזען אז ער האלט איצט ווידער ביי אזא מעשה, עס דארף זיין מארגן א ברית, און רעד גלח וויל ראס קינד נאך הייט אומברענגן פון רעד וועלט ר"ל.

האט דער בעל שם טוב הק' גענומען עטליכע תלמידים און ער האט זיך תיכף געלאזט אין וועג אריין ווי זיין הייליגער שטייגער איז געווען, און מיט קפיצת הדרך זענען זיי נאך אנגעקומן אין דארף נאך איידער עס איז געווארן נאכט, און זיי זענען צוגעפארן ביז צו רעם איר וואס האט געהאלטן פאר'ן וואך נאכט.

דער איר האט זיך זייער געפרייט צו די חשוב'ע געסט, וואס ער האט אריינבאקומן און האט זיי אויפגענומן מיט גרויס כבוד, און זעלבסטפארשטענרלעך, אז ער האט מזכיר געווען די צרה, וואס גייט אן ביי זיי אין דארף, און אז ער האלט אויך איצט פאר א ברית, און השי"ת זאל אוודאי העלפן, אז ער זאל קענען מקיים זיין די גרויסע מצוה בשלימות און בשמחה.

האט דער בעל שם טוב הק' צו אים גענטפערט, האב נישט קיין מורא, השי"ת וועט העלפן עס וועט אלעס זיין אין ארדענונג, נאר הער זיך צו וואס איך וועל דיר זאגן, ערשטנס זאלסטו גלייך שוין פארמאכן אלע טירן און אלע עפענונגען פון הויז, אזוי, אז עס זאל נישט אפן בלייבן אפילו א קליין לעכל צו דער גאס, דערנאך זאלסטו צוגרייטן גרויסע און שטארקע שטעקנס, און זאלסט שטיין גרייט, אז ווען דו וועסט הערן אז איך וועל דיר זאגן שלאג זאלסטו נעמען קלאפן און שלאגן מיט'ן גאנצן כח אן רחמנות.

דער איד האט פארשטייט זיך אלעס געפאלגט, און האט געטון אלעס וואס דער צדיק האט אים געהייסן, און איז געשטאנען גרייט מיט די שטעקנס, עס איז שוין נאכט, פלוצלינג הערט ער ווי איינער קלאפט אין די טיר מען זאל אים עפענען דער איד האט געפאלגט דעם בעל שם טוב הק' און האט נישט געעפנט די טיר, און דער וואס האט געקלאפט איז טאקע געווען דער גלח, וואס האט געוואלט קומען הרגענען דאס קינד ר"ל, ווי דער גלח האט געזען, אז מען לאזט אים נישט אריין.

האט ער מיט כישוף זיך געמאכט ווי א קאץ און ווי אנדערע
טמא'נע חיות און האט אנגעהויבן אונטערצוגראבן אין די ערד
פון אונטערן הויז פון דרויסן, און ווען די קאץ האט שוין געהאט
אריינגעשטופט דעם קאפ האט דער בעל שם טוב הק' אים
אנגעוויזן און געגעבן א געשריי קלאפ, דער איד האט גלייך
גענומן שלאגן אן רחמנות, ער האט צובראכן די קאץ די הענט
און די פיס ביז זי איז צוריק ארויסגעקראכן פון הויז, און ער
האט זיך צוריק אהיים געשלעפט א צושלאגענער.

אויף צומאגנס האט זיך דאס גאנצע דארף געפרייט, הערנדיק
די בשורה טובה, אז עס גייט זיין דער ברית בשעה טובה
ומצלחת, דאס קינד לעבט, און דער עולם איז זיך צוזאמען
געקומען און מען האט געפראוועט דעם ברית בששון ובשמחה
אזוי ווי עס באדארף צו זיין.

דער גלח האט אבער אויך נישט געוהט, ער האט זיך שטארק
אינטערעסירט, וואס דא קומט פאר, ער האט פארשטאנען
אז עס איז נישט אזוי פשוט, איינער מיט א גרויסן כח, וואס
פארשטייט דעם ענין, האט זיך דא זיכער אריינגעמישט אין

מנהגי הברית

יא

עסק, און רער האט זיך אקעגן געשטעלט קעגן אים, איז ער
טאקע געוואר געווארן, אז עס זענען אנגעקומען נעכטן אהער
געסט אין שטעטל, און צווישן זיי איז רער רבי זייערער, רער
בעל שם טוב הק', וואס ער איז רער גרויסער בעל כח צו רעם
ענין.

האט ער אנגעקלאגט רעם בעל שם טוב הק' ביי רי גרויסע
הערן און פריצים פון שטאט און האט פארלאנגט, אז מען
זאל צווינגען רעם בעל שם טוב הק' אז ער זאל זיך צוזאמען
קומען מיט אים אויף א וויכוח צו פארמעסטן זיך מיט אים אפן,
קעגן יעדען איינעם, זיי האבן מסכים געווען דאס צו טון, און
מען האט אפגעשטימט רער'ס א טאג אויף ווען רער גלח וועט
זיין גרייט צו פירן זיין וויכוח מיט'ן בעל שם טוב הק', יעדער
זאל זיך קאנען איבערצייגן, וועמענס כח איז גרעסער און
שטארקער, ווער עס וועט קענען באזיגן רעם אנרערן.

עס איז געקומען רער באשטימטער טאג, עס האבן זיך
צונויפגעזאמלט פיל מענטשן, ובראשם אלע שרים, פריצים,
גלחים, און אנערע פערזענלעכקייטן פון ארום און ארום אויף א

גרויס פלאץ, וואס מען האט באשטימט דערצו, און אלע זענען געשטאנען און זיך צוגעקוקט צו דער שווער דערווארטעטע סצענע וואס דארף פארקומען.

דער בעל שם טוב הק' איז אנגעקומן האט ער זיך געווענדעט צום גלח להבריל און געזאגט, איך בין מסכים אז דו זאלסט אויפטרעטן דער ערשטער, און די זאלסט באווייזן אלעס וואס דו קענסט, דער גלח האט געטון וואס ער האט געהאט צו טון מיט זיין כשוף, און עס איז אנגעקומן א גאנצע מחנה מיט אלע מיני רוחות און חיות רעות, שלענג, עקדעסן, און אלע מיני מזיקין, זיי זאלן ח"ו באפאלן דעם בעל שם טוב הק'.

ווי דער בעל שם טוב הק' האט דאס דערזען, האט ער גלייך גענומען זיין שטעקן און האט אויף שנעל אויסגעקריצט אויף דער ערד א רינג ארום דעם ארט וואו ער איז געשטאנען, ווען די מזיקים זענען אנגעקומן נענטער און האט געוואלט צוגיין ביז צום בעל שם טוב הק' האבן זיי אבער נישט געקענט צוגיין, ווייל זיי האבן נישט געקענט בשום אופן אדורכגיין דעם רינג.

דער גלח האט געזען ווי ער האלט, האט ער ווייטער געארבעט מיט זיין כשוף ביז ער האט געברענגט א ווילדן חזיר פון וואלד, ווי רער בעל שם טוב הק' האט אים רעדזען קומען האט ער זיך אנגערופן אויפ'ן חזיר רער איז א גרויסער עזות פנים, און רער בעל שם טוב הק' האט גלייך געמאכט מיט שטעקן נאך א רינג אריינציער אין רעם ערשטן רינג, ווי רער חזיר איז אנגעקומען איז ער טאקע אדורך מיט עזות רעם ערשטן רינג מיט די צוויי פאדערשטע פיס, אבער ווען ער איז צוגעקומען צו רער צווייטער רינג, און ער האט געזען אז ער קען נישט ווייטער גיין בשום אופן איז ער צוריק אנטלאפן.

ווי רער גלח האט געזען, אז ער קען אים בשום אופן גארנישט טאן, דאס מערסטע וואס ער האט געקענט האט ער אהער געברענגט, און האט נישט געקענט צוברענגען קיין שום שלעכץ צו בעל שם טוב הק' האט ער זיך געווענרעט צום בעל שם טוב הק', א רעזיגנירטער און געזאגט: שוין, איך בין פארטיג מיט מיינעם, מאך די, וואס די קענסט.

דאמ רער בעל שם טוב הק' אויסגערופן איך וועל ריר גארנישט

סון, איך וועל נאר אהער רופן די אלע אידישע קינדערלעך, וואס די האסט ג'הרג'עט, זאלן זיי נעמען נקמה אין דיר, און ווי נאר רער בעל שם טוב הק' האט ארויסגעזאגט די ווערטער האבן זיך גלייך צוזאמען געזאמלט דארט א סאך קליינע קינדער, און זיי זענען באפאלן דעם גלח און האבן אים געקלאפט און געשלאגן ביז עס איך פון אים נישט געבליבן אפילו א קליין ביידל א גאנץ.

דער קידוש השם איז געווען א גרויסער, דער גלח האט געהאט זיין וויסטן סוף, און די אידן זענען פטור געווארן פון דעם שונא ישראל.

כן יאבדו כל אויבך ד', און אידישע קינדער זאלן זיין געבענטשט מיט אלעם גוטן, אמן.

ואתה את בריתי תשמור

נוהגין להקיץ ולשמור הנער בליל שמיני, ומצאתי כתוב טעם מנהג זה שהשטן מכון להזיק הנער ולמונעו ממצות

מילה, לפי שקשה לו שישאל מקיימין מצוה שבזכותה ניצולין מדינה של גיהנם, וסמך לרבר ואתה את בריתי תשמור שבשעת הברית צריכין שמירה ע"ש.
(מטה משה ח"ז עניני מילה פ"ד אות ב')

סגולה להרבות בנרות בליל זה.
(זוכר הברית סי' ג' אות ט"ו)

הילדים קורין קריאת שמע

טוב ויפה המנהג מה שנהגין במדינת פולין שהמלמדים מוליכין התינוקת לבית היולדת בליל שלפני המילה והמלמרים קורין שם עם התינוקת קר"ש, וגם ויהי נועם עד סופו ושאר פסוקים, ופ' המלאך הגואל, וזאת הוא וראי סגולה מעולה בדוקה, כי ע"י ההבל פיהם של הצאן קדשים האלו שקורין קר"ש בבית היולדת עי"ז מכריתין ומבריחין כל הקליפות והרוחות רעות מבית היולדת, ובפרט אם לומרים שם ג"כ בס' זוה"ק בפ' לך בענינא דיומא כי אין לך רבר שמבער הקוצים כמו דברי הזוה"ק זי"ע וגם שזכות כל התנאים הקדושים הנזכרים שם יליצו טוב על הילד הנימול למחר שלא יקרה שום מקרה רע ח"ו ע"י

המילה. (ברית אבות קונטרס ליל שמורים אות י"ג)

סעודת ווא"ך נאכ"ט

המ"א או"ח סי' תר"מ סקי"ג מביא ב' דיעות אי סעודת הוואך נאכט הוי סעודת מצוה או לא, והפרמ"ג באו"ח סי' תמ"ד מש"ז ט' דסעודת ליל שלפני המילה לא הוי סעודת מצוה.

טעם מה שנהגו לעשות סעודה בלילה שקודם יום המילה, כי מצות מילה הוא חביבה עלינו ביותר עד שאחזו"ל כל מצוה שקבלוה בשמחה עדיין עושים אותה בשמחה שנאמר שש אנכי על אמרתך כו', אם כן כ"כ לבנו בטוח קודם לכן שבודאי למחר נעשה המצוה עלינו בלב שלם ושמח עד שאנו עושים סעודה, ששים ושמחים על העתיד, ע"ד שכתב השל"ה עתידין ישראל שיאמרו שירה לעתיד לבא כלומד בשביל העתיד לבא, עד"ז הוא הסעודה שלפני המילה, וזהו טעם נכון, ואפשר זה שאמר מצוה שקבלו"ה בשמחה ר"ל "בוואך נאכט" עדיין עושים אותה בשמחה, במעשה המילה. (ייטב לב פ' עקב דף י"ז.).

מתי מדחין זמן הברית

בחלצתו חמה (היץ)
 ברמעתו (אויגן טרעהרט)
 אם יש לו ספוגנית (טראַש)
 משקל הילד יהי' בערך ששה פונט
 אם התינוק הוא ירוק
 אם הוא חלוש
 להודיע להמוהל אם הי' איזה מיחוש
 אם התינוק לוקח תרופות
 יוצא דופן אינו נימול בשבת

תינוק הירוק (געה"ל)

כשיש שאלה בענין תינוק הירוק (געה"ל) יש נוהגים להתייעץ
 אך ורק ברופא אם למולו או לא, וסוברים לפי שיש להם
 דרך להבחין תמצית הדם ולהבחין החומר שגורם מראה זו הצהוב
 (געה"ל) שנקרא בלע"ז ביליריבין, ואם יש הרבה מהחומר הזה לא
 מניחים למול, וחומר הזה שוקלים בנקודות יש אומרים בסכום זה
 אין למולו, וי"א בסכום אחרת, ואע"פ שטוענים שעל פי דרכי
 הרפואה אין כאן בית מיחוש ומורין שמותר למול, להוי ידוע
 שאין הם הקובעים את דבר ד' זו הלכה, וידוע מהפוסקים שאחר
 הוראת הרופא הולכים רק לחומרא אבל לא להקל, ואם הרופא

אומר למולו וכפי הבנת המוהל אין למול, בוודאי לא מהלינן ליה. אלא צריך המוהל להבחין אם כפי חוות דעתו מותר למול או לא, או ישאל להמורה הוראה שרגיל אצלו, ורק הם יורו לו את המעשה אשר יעשון.

טעם מצות מילה

טעם מצוה מילה הוא להחליש כח התאווה, שגם בטבעיות הוא מחליש התאווה.

(רמב"ם בספר מורה נבוכים ח"ג פמ"ט)

בפרשת לך, יש בה מצוה אחת, והיא מצות מילה, שנאמר זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריד המול לכם כל זכר, ונכפלה בסדר אשה כי תזריע, דכתיב וביום השמיני ימול בשר ערלתו.

משרשי מצוה זו, לפי שרצה השי"ת לקבוע בעם אשר הבריל להיות נקרא על שמו, אות קבוע בגופם, להברילם משאר העמים בצורת גופם, כמו שהם מובדלים מהם בצורת נפשותם אשר מוצאם ומובאם אינו שוה, ונקבע ההבדל בגולת הזהב לפי שהוא סבה לקיום המין, מלבר שיש בו תשלום צורת

מנהגי הברית

ט

הגוף כמו שאמרנו, והעם הנבחר חפץ השי"ת להשלים תכונות, ורצה להיות ההשלמה על יד האדם ולא בראו שלם מבטן, לרמז אליו, כי כאשר תשלום צורת גופו על ידו, כן בידו להשלים צורת נפשו בהכשר פעולותיו.

(ספר החינוך מצוה ב')

מצוה הזאת הוא רמיון את וברית ברית בין שני אהבים לבל תשכח אהבתם ולבל יפרדו:
(דרך פקודיך בשם מהר"ם חאגיז)

כוונת המצוה

הנה הטעמים הללו (ספר החינוך, ומהר"ם חאגיז) הנ"ל, נ"ל רמבוארין בתורה, ונמלתם את בשר ערלתכם והי' לאות ברית ביני וביניכם, והנה לרעתי הטעמים הללו מעכבין וצריך האב והמוהל לכין הנני מקיים המצוה כאשר צונו ה"א בתורה כו', והטעם, שנתן השי"ת בנו רושם באבר המולד, להורות שאנחנו עבריו מיוחדים לו לעבודה והוא כריתות ברית לנו לזכרון לבל תפרד אהבתינו.
(דרך פקודיך מ"ע ב' מילה, חלק המחשבה אות א')

האריז"ל כתב בסודן של דברים שמי שמקיים מצות מילה פריעה מציצה על כוונתו הראוי, הנימול מובטח שלא יכשל בעריות לעולם, אמנם לאו כל מוחא סביל דא לכין בכל אלה הכוונות שכתב הוא ז"ל, ועכ"ז באם מקיימין המצוה על דעתו ג"כ מועיל קצת, ונאמנת עלינו עדותו של האריז"ל, ואנו עושין על כוונתו.

(חידושי תורה תשט"ז שמות ס"ג)

פגולת המצוה

כל חולה המתפלל אותו קאפיטעל תהלים ו' בתפלה עבור הנימול יכוין חנני ה' כי אומלל אני שאני נימול, וגם יכוין כל אדם על צרותיו בעת בכי הנימול מיסורי המילה שקול זה עולה בלי מונע מכל קליפה שיכלל גם תפלתו, וע"ז נאמר כי שמע ה' קול בכי, כלומר בכי הילד הנימול, שמע ה' תחינתי ה' תפלתי יקח, והוא עצה נפלאה, ולכן יש לנהוג לומר רק קאפיטעל זה.

(עוללות אפרים סי' תט"ו)

נאמר לי משם קדוש ישראל ה"ה הרד"ק מהר"ש מקארלין

וצללה"ה הי"ד, שאמר בשם המדרש בשעה שאמר הקב"ה לאלהיו שיצטרך להיות בכל ברית מילה שבישראל, אמר אליהו אתה ידעת שאני מקנא לשמך ית', הנה אם יהי' הבעל ברית בעל עבירה לא אוכל לסבול להיות שם, והבטיחו השי"ת שיכפר להבעל ברית ואז יהיה ריקן מעבירות, והשיב עוד אפשר יהי' המוהל בעל עבירה הבטיחו השי"ת שיכפר גם לו, השיב עוד אפשר יהיו כל הקהל העומדים שם בעלי עבירות ולא אוכל לסבול הבטיחו השי"ת שיכפר לכל הקהל.
(אגרא דפרקא רמז קמ"ו)

טלית

המנהג שכל מי שיש לו איזה כיבוד במצוה זו מתעטף בטלית שכן יסר הפייטן ומבטן לשמך המה נמולים ועל כנפי כסותם יעשו גרילים.

(ספר מטעמים)

ואלו הם הקוואטער, המניח על הכסא, הנוטל מעל הכסא, הנותן ליד הסנרק, הסנרק, המוהל, אבי הבן, הנוטל מעל הסנרק, הסנרק מעומד, המברך.

תפילין

כתב המג"א (אר"ח סי' כ"ה סקכ"ח) דאין לחלוץ התפילין ער לאחר המילה, משום שהתפילין הוא אות והמילה ג"כ אות, ראוי להיות עלינו אות התפילין בשעה שמקיים אות מילה.

אמנם בספר עטרת צבי להרה"צ מזירטשוב וצוק"ל (פ' תזריע) כתב ראיתי למורי הקדוש מוהרי"י מלובלין אשר לא הניח תפילין בעת המילה, וכן ראיתי למורי הקדוש מוהר"ר משה יהודא ליב מסאסוב שחלץ הפילין וכל מעשיו היה על פי קבלת רבו הגאון הקדוש מוהר"ר שמעלקא נשמתם צרורות בצרור החיים וראיתי הלכה למעשה.

(עטרת צבי)

שמעתי כי זקני הגה"ק מהרצ"א מרינוב זי"ע בעל בני יששכר והגה"ק מצאנז בעל רברי חיים זי"ע, היו עליהם התפילין בעת המילה, ודעביד כמר עביד ודעביד כמר עביר. (אות חיים ושלום סי' כ"ה אות י"ח)

מנהגי הברית

כיבודים הנהוגים

קוואט"ר

נוהגין ליתן לזוג, האשה מביאה התינוק לביה"כ ובעלה מקבלת ממנה, והעולם מהדרין לתת זה הכיבוד לזוג שעוד לא נולדו להם ילדים לסגולה.

טעם שנקרא קוואט"ר, משום שקוואט"ר הוא מלשון קטורת, שהרי המביאו מקרב התינוק לסנדק שהוא כמקטיד קטורת, על כן נקרא קוואט"ר.

(ערוך השלחן סי' רס"ה)

חייקה

יש נוהגין לכבד אנשים לשאת את התינוק לזכות במצוה.

כסא של אליהו הנביא

מכבדין לאחד להניח התינוק על כסא של אליהו, ושיהי' ראש

התינוק נגד ימין המוהל.

במדרש ופרד"א ספכ"ס איתא, שאמר אליהו קנא קנאתי לה'
כי עזבו בריתך בני ישראל, א"ל הקב"ה חייך שאין
עושין ברית מילה עד שתראה בעיניך, מכאן התקינו חכמים
לעשות כסא לאליהו שהוא נקרא מלאך הברית.
(טור)

יש אומרים שהכסא הזה לכבוד השכינה.
(ספורנו פרשת שמות)

מן הכסא

אחד נוטל התינוק מעל הכסא ונותנו לאביו (או האב בעצמו
נוטלו מן הכסא) והאב נותנו לסנדק.

סנדק

מליץ התינוק על ברכיו.

מנהגי הברית

כה

נ"ל דהסנרק צריך שיושיט את ידיו תחלה לקבל את הילד על ידו ואח"כ יניח הילד על ברכיו דהם דומות למזבח, דאל"כ האיך מודמין את הסנרק להקטיר קטורת, הרי הכהן המקטיר קטורת עשה מעשה והסנרק אין עושה שום מעשה ורק כמעשה איצטבא, אלא ודאי דהסנרק צריך לקבל תחילה את הילד על ידיו ואח"כ יניח הוא בעצמו על ברכיו דומות למזבח, ובזה הוא דומה למקטיר קטורת.

(ברית אבות)

נודהגין שהסנרק פורס טליתו על ראש הילד.

(ברית אבות ב')

מצות סנרק גדולה מאד כי רגליו דומות למזבח וכאלו מקטיר קטרת לשמים, וזוכה לעושר שנאמר ישימו קטורה באפך וסמך ל' ברך ה' חילו.

(שרביט הזהב)

כתוב בספרים הקדושים שהוא תיקון גדול לפגם הברית.
(זוכר הברית)

אבי הבן

אבי הבן, ישים בנו התינוק על ברכי הסנדק (שע"ת סי' תקנ"א), כיון שהסנדק דומה למזבח והוי כמקריב קרבן, שייך יותר לאבי הבן.

עומד על המוהל להודיעו שהוא שלוחו. (שו"ע יו"ד סי' רס"ה ס"ט) שהמילה היא דוגמת קרבן ואמרינן (תענית כו.) האיך קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד עליו. (זוכר הברית)

יש מדקדקים שהאב יושיט את האיזמל ליד המוהל. (שלחן גבוה)

ברכת המוהל

צריך לברך בקול רם, ובכוונה, כמ"ש רז"ל הובא בילקוט ראובני פ' לך, שנשבע הקב"ה שברכות מילה יציל את בני ישראל מגיהנם. (ברית אבות אות י"א)

מנהגי הברית

כז

להכניסו בבריתו של אברהם אבינו

ברכת להכניסו נתקנה לגלות ולהודיע שזו המילה נעשה לשם יוצרנו ולא לשם מורנא ולא לשם הר גריזים.
(תוס' פסחים ז)

לגלות שזו המילה איננה כמילת הישמעאלים מילה בלא פריעה אלא מילה ופריעה לכך כרת הוא יתברך ברית עם אברהם אבינו ולמול ולפרוע.
(ב"ח)

יש מפרשים דזו הברכה אינה על המילה רק שבח להשי"ת, שמהיום והלאה מוטל עליו לעשות בבן זה עוד מצות אחרות לפרותו אם הוא בכור וללמדו תורה ולהשיאו אשה, וזה הטעם עיקר דאתי שפיר מזה שהקהל עונין כשם שנכנס לברית כן יכנס וכו' לשאר המצות (שחייב האב לעשות לבנו), ואע"פ שאברהם אבינו לא נצטוה על מצות פריעה שפיר מברכינן וקורין אותו ברית של אברהם אבינו.
(לבוש)

כשם שנכנס לברית

כל הקהל העומדים שם אומרים אחר ברכת אבי הבן (וענו אמן,
יש שממתינן עד לאחר המצצה) "כשם שנכנס לברית כן
יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים".
(שבת קלז:)

מן הסנדק

מקבל הילד אחר המילה מן הסנדק ונותנו להעמידה לברכות.

עמידה לברכה

מקבל הילד ועומד על ידי מי שמברך הברכות, וזה נקרא גם
כן סנדק מעומד.

ברכות

יש שמחלקין הברכה וקריאת השם.

מנהגי הברית

כט

קריאת השם

לעולם יברוך אדם בשמות לקרא לבנו הראוי להיות צדיק, כי
לפעמים השם גורם טוב או גורם רע כמו שמצינו
במרגלים.

(זוכר הברית)

והעיקר שלא יהא מחלוקת על השם, שאם יש מחלוקת על זה
אזי ח"ו סכנה הוא לילד.

(מגדל עוז)

עלינו

טעם שאומרים עלינו אחר הברית מילה, רבעלינו יש שבח
שהברילנו מכל העולם בזה שלא עשנו כגויי הארצות והיינו
ע"י המילה.

(לבוש סי' רס"ה)

אומרים עלינו שיש בו וידעת היום, שה' אלקינו אין עוד,
והמילה ג"כ היא לגלות אלהותו שהוא אחד.
(עמודיה שבעה)

סעודת ברית

תניא רשב"ג אומר כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב שש אנכי על אמותך כמוצא שלל רב (אמירה יחידה שקדמה לשאר אמירות, והוא מילה שישראל עושין וששים עליה, רש"י) עדיין עושין אותה בשמחה (שעושין משתה, שם).
(**שבת קל:**)

מצות מילה הוא כמו קרבן, שהאדם מקריב פרי בטנו לכבוד השי"ת, לקיים מצותו וכו', וכשם שבקרבן כתוב ואכלו אותם אשר כופר בהם, שאכילת הקרבן מכפרת, כן המנהג בישראל שעושין סעודה ביום המילה ומתאספין הכל ובאים שם.
(**כד הקמח**)

שמעתי מכ"ק אאמו"ד זי"ע שהגיד בסעודת ברית מילה שזה מסוגל להמשיך פרנסה, כי המיל"ה הוא המצוה בחת"ך והוא שם הפרנסה.
(**אות חיים ושלום סי' רס"ה אות כ"ט**)

כתב בספר אור נעלם דסעודת מילה בזמנה הוא מצוה

מנהגי הברית

לא

ראורייתא, וראי' מדברי רש"י (נדה לא.) שלא יהיו הכל שמחים, שאוכלים ושותים בסעודת ברית מילה וכו', ובשע"ת או"ח סי' תקנ"א אות ל"ג כתב עליו וליתא דודאי גוף הסעודה אין עיקר ראורייתא כלל.
(שע"ת או"ח סי' תקנ"א)

נדהגו לקחת מנין לסעודת מילה ומקרי סעודת מצוה.
(רמ"א יו"ד סי' רס"ח סי"ב)

כתב התוס' במס' פסחים (ק"ד.) ד"ה ואין מיסב וכו' סעודת מצוה היינו סעודת מילה דאמר במדרש רניצול מדינה של גיהנם.

במאכלי חלב אין מקיימים מצות סעודת ברית מילה, דאין שמחה אלא בשרוין, ובאכילת מאכלי חלב אין יוצאים מצות שמחת סעודת ברית מילה.
(מחצית השקל או"ח סי' רמ"ט סק"ו בשם מהר"ש)

כורתי בריתי עלי זב"ח, מכאן יש סמך מיוחד לאכול בשר בסעודת ברית מילה.

(מגדול עוז נחל ט' אות י"ז)

בספר טהרת הנפש הביא בשם הרה"ק מאפטא זי"ע בעל
 "אדהב ישראל" שאמד בהלצה על אותם שנותנים רק קפ"ה
 (מילכיג), איך זעהע נישט אז פון די קאווע זאל ארויס קומען א
 דעכט קינר.

(ברית אבות סי' י"ג אות א)

בשבת קודש יש שעושין הסעודה מיד אחר התפלה, ויש נוהגין
 לבא רק לברכת המזון, ויש שעושין הסעודה בשלש
 סעודות.

(זוכר הברית)

סעודת ברית מילה בר"ח, יזמינו תבשיל מיוחד לכבוד ר"ח.
 (זכר חוד מ"ג פי"ד)

ברכת היוולדת

כשאני הולך לסעודת ברית מילה אני אומר ב' פעמים מזל
 טוב שם ומסתמא היא עונה ברוכים תהיו, ואין ברכתה קלה

בעיני ביום שמחתה במצוה וכמו שהמזל טוב לה כולל למשפחתה אולי כן עניינה ברוכים תהיו הוא במקום אמירת כל משפחתה ויום ההוא הוא תחילת ימי טוהר של יולדת זכר שמורה בחינת היפוך מדת הרין למדת הרחמים בבחינת נעשה חלב כמ"ש הגמ"א ז"ל ושייך בזה בחינת וחסידך יברוכה ששייכת ברכה לבחינת חסדים ובבחינת ברכת כהנים אנשי חסד, ומסתמא הנשמות של כל משפחות האם משיבים ברכה למעודרים עליהם מזלא טבא והנשמות יש להן כח שיחה טובה. (עזר מקודש אה"ע סי' כ"א)

כשם שנכנס לברית

כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ומעשים טובים, י"ל בכל המצוות יוכל אדם לזכות שיעשם לשמה כדי לעשות נחת רוח ליוצרו, אבל מצות מילה מקיים האדם בזמן היותו בן שמונה ימים, בלתי שום רצון, אולם בעת שמזכה הקב"ה את האדם בבן זכר, והוא בא למולו בהתלהבות לשפוך דם בנו אך ורק כדי לקיים מצות הבורא ב"ה ולעשות נחת רוח ליוצרו, מראה האב בפעולה זו שמעשה מצות המילה אשר נעשה בו מבלי לשאול פיו לא היה נגד רצונו, והוברר הדבר למפרע

שהמצוה נעשתה בהסכמתו המלאה ומקיים כעת מה שקבל מכבר, נמצא שמצות מילה היא מצוה שאבי הבן מקיימה בשלימות אך ורק ע"י שמוריש מצוה זו לבנו בפועל, בהתלהבות ובשמחה של מצוה ובשלמות, וזהו שאומרים, כשם שנכנס "האב" לברית, שע"י שמל בנו עתה נכנס האב לברית שנעשה בו כשהיה קטן, כן יכנס לתורה ולמעש"ט, היינו שיזכה לקיים כל התרי"ג מצוות בשלמות.

(מהר"י בעלזא)

ומבטן לשמך המה נמולים

בפיוט יום ליבשה וכו' הבאים עמך בברית חותמך ומבטן לשמך המה נמולים, רבים תמזהו על הלשון "ומבטן לשמך המה נמולים" וכי המה בני עבדים מקנת כסף שנמולים ליום א' הלא דק לשמונה ימולו בשר ערלתם.

וי"ל כמ"ש בסה"ק עה"כ וימל אברהם את יצחק בן שמונת ימים דהו"ל ביום השמיני ולא שמונת ימים שהוא דבוק כל השמונת ימים (כפרש"י שם) ע"כ תי' בס' רמיד כשנולד יצחק

מנהגי הברית

לה

וכיון שנצטוו אברהם למולו ביום ח' או ה' משתוקק ומצפה בכל רגע ובכל יום כל השמונת ימים שיגיע יום ח' שיוכל לקיים מצות ה' למולו ע"כ נחשב המחשבה והשתוקקות למעשה כאלו מל אותו כל השמונת ימים, והרברים עתיקין, וזהו בבנ"י זרע אברהם המצפים מיום הולדו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו כשהי' בן שמונת ימים ע"כ שפיר לשון הפיוט, ומבטן (כשנולדים מיד) המה נמולים (במחשבתם ורצונם כנ"ל).

עוד י"ל עפ"י מה שנודע מחכמי הרופאים כי המילה הוא טובה לרפואה ולהנצל עי"ז ממחלות אנושות שהם מאבותיו של הילד ועי"ז שיסירו הערלה אין מקום להמחלה לישאר שם בריבוק ולא יוכל להתכנס שם מיני זיהמא וחלאה של המחלות הנז' ר"ל, אמנם אנחנו נמול בנינו לא בשביל רפואה (כי אין טעם למצות) רק כדי לקיים רצונו ית"ש ולשום בבשרינו חותם אות ברית קודש כי כן צונו, וז"ש מבטן (שמלים א"ע כדי להנצל ממחלת הבטן של אמותם כנז' עכ"ז הטעם הפנימי והרצון אצלם רק) לשמך המה נמולים, (רק לשמך לקיום תורתך ומצותיך ית"ש) כנזכר.

(דברי תורה מהדורא ד' אות מ')

א"י עפ"ד הגה"ק מבעלזא זי"ע (בסמוך) רכשיש לו בן למול
 אז נתגלה שגם דמו הי' באמת ולשמה, וז"פ "ומבטן" היינו
 כשנולד להם בן שיצא מבטן של שניהם אז נתגלה ולשמך המה
 נמולים היינו האב שירצה דמו וזה נכון בס"ד.
(דבר צבי כת"י)

וי"ד דהי"ל המה מולים דהרי המצוה על האב, והבן אינו יכול
 למול עצמו, וכמו שדקדק האדמו"ר מסאטמאר (שליט"א)
 על המדרש קטן לכמה נימול.

וי"ל עפ"ד הרברי תורה הנ"ל רקאי על המחשבה שמצפים מיום
 הולדו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו כשיהי' בן שמונת
 ימים, והנה זה יובן ראף שיש לו מחשבה על זה מדגע ראשונה,
 עכ"ז לא חשוב עדיין שקיים המצוה רק אם באמת מקיים המצוה
 ביום השמיני כדת, משא"כ אם נשתנה דעתו וביום השמיני אינו
 רוצה למול וחזר ממחשבתו הטובה בוודאי לא יחשב כלל
 המחשבה טובה ומדיוק לשון חז"ל מחשבה טובה מצטרף למעשה
 היינו כשעושה המעשה, אז מצטרפין גם המחשבה וע"כ רק בעת
 שהתינוק כבר נימול אז נחשב המחשבה טובה שכבר נימול מעת
 שנולד והבן.

וגם י"ל דלשון המה נמולים דקאי על האב וכמ"ש הגה"ק מבעלזא זי"ע וע"כ ומבטן לשמך המה נימולים, דהיינו דאין צריך להמתין עד שמל את הבן כרי שהמחשבה טובה יעלה על האב רק כעת כשנולד ויש לו שמחה למחשבה טובה לקיים המצוה על בנו מאז באותו רגע יעלה הך מחשבה להאב אחרי שהרי מעשה עצמו כבר עשה שכבר היא נימול וכעת שיש לו המחשבה טובה על הבן זה יעלה לו לעצמו ויובן הלשון ומבטן לשמך "המה" היינו מדבר מהאבות (דאל"כ הי"ל הוא נימול רק שקאי על האבות) וזה נכון בס"ד.

(דבר צבי כת"י)

עוד יש לפרש עפי"ד הזוה"ק פ' (תזריע) אשה כי תזריע וילדה זכר היל"ל כי תלד, ומפרש שמעת שנודע לה שנתעברה היא מתפללת שיהי' זכר ע"ש.

וז"ש הבאים עמך בברית חותמך, היינו מצות מילה ומצייר ומבטן לשמך המה נמולים כ"ז שהילד הוא בבטן האשה חושבת שתזכו לזכר ולמולו, וע"כ זה נחשב כאילו נימול עוד מבטן.

ואולי יש להוסיף דלפי"ז חשוב כאילו נולד מהול כיון דעוד מבטן אמו חשבה למולו ורק שלא הי' הזמן וע"כ חשוב לאחר שמקיים המצוה בפועל כאילו כבר מלתה אותו, ויש עוד להוסיף לתרץ בזה קו' הגה"ק מבעלזא זי"ע הנ"ל דהבן אין לו מחשבה רק המעשה שנעשה על גופו, ולהנ"ל י"ל דכיון דעובר ירך אמו והאם חושבת כסדר שיהי' זכר ולמולו נתרבק בהילד המחשבה וע"כ שפיר נחשב החלק מצוה היינו המחשבה עוד במעי אמו.

(דבר צבי כת"י)

הרחמן הוא יברך אבי הילד

הרחמן הוא יברך אבי הילד ואמו וכו' מיום השמיני והלאה ירצה רמו. ויש לדרקק, מה שייך להזכיר בברכת האב מה שמיום השמיני והלאה ירצה רמו, דהלא דבר זה שייך לדרך הנימול ולא לאב. וי"ל על פי מה שפירש א"א ז"ל את הפסוק (בראשית יז, ט) ויאמר אלקים אל אברהם ואתה את בריתי תשמור אתה וזרעך אחריו לדורותם, דמצוה מילה מקיים האדם בגופו כאשר אין אלו עדיין רעת לכוין לעשות המצוה לשם ה'

כראוי, ונמצא שאין המצוה שלימה, אמנם כשהאדם מכניס את בנו בבריתו של אאע"ה מקיים המצוה במחשבה, ואז נשלמה המצוה שלו, וזהו שאמר השי"ת לאברהם ואתה את בריתי תשמור אתה וזרעך אחריו לדורותם, רכשארם מקיים בזרעו מצות מילה, נשלמת בזה מצוה שלו, עכר"ק ז"ל. ולפי זה מיושב שפיר, הרחמן הוא יברך אבי הילד וכו' מיום השמיני והלאה ירצה רמו, היינו רמו של אבי הילד, כי אז נשלמת המצוה שקיים בגופו בלי מחשבה וכוונה.

(מהר"י בעלזא)

ולא רמסתפינא ואין משיבין הארי ובפרט בדרשות עכ"ז קשה הלא מסתמא הוי' לרצון רמו גם מקודם ובפרט וכי ס"ד מי שהיא חשוכי בנים ר"ל לא יהי' לרצון רמו גם מקודם, וגם מה שייכות לזה אמו, וי"ל רזה לא קשה דרך מתחיל בברכה לברך גם אמו, אבל אח"כ אמר בלשון יחיד ירצה רמו ודו"ק, וי"ל רקאי על הרם שיש להילד שבא מאב ואם שיש ח"ו חולה המתדבקת (כנ"ל מספר דברי תורה) (לכן) נותנים הברכה שאב ואם יזכו לגדלו ולחכמו, שהשי"ת יעזור להם שמיום השמיני והלאה ירצה רמו, היינו רם הילד שלא יזיק לו הרם מהחולאת המתדבקת שגרמו אב ואם ונכון בס"ד.

(דבר צבי כת"י)

נוהגין לקרות קריאת שמע כליל שלפני המילה כסדר דלהלן

יהי אושר אל מלך נאמן:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, יְיָ אֶחָד:

בִּשְׁשׁ בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאַהֲבַת אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לֵבְכָּךְ, וּבְכָל

נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים

הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצֻוֶּה הַיּוֹם עַל לֵבְכָּךְ:

וְשִׁנְנָתָם לְבִנְיָה וְרַבְרַת בָּם. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ

וּבִלְכֻתְךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשִׁבְכָּךְ וּבְקוֹמָךְ: וְקִשְׁרָתָם

לְאוֹת עַל יָדְךָ. וְהָיוּ לְמוֹטָפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ:

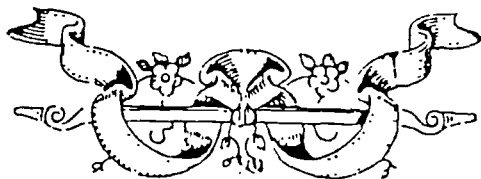
וּכְתַבְתָּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

הַמְלִאֲךָ הַנֶּאֱלָ אֶתִּי מִכָּל רָע. יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים.

וְיִקְרָא בָהֶם שְׁמִי. וְשֵׁם אָבוֹתִי אֶכְרָהֶם

וְיִצְחָק. וְיִדְּנוּ לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

וויפיל נעגל אויפ'ן דאך, אזויפיל מלאכים אויף די וואך

תפילה לאב קודם המילה

מס' עבודת הקדש להגאון חידא ויל' (מסנן ליאיר ו)
 בְּשֵׁם יְהוָה קוֹבֵיָה וּשְׂכִינְתֵיהָ בְּרַחֲמֵינוּ וּרְחִימֵנוּ בְּרַחֲמֵינוּ וּדְחִילֵנוּ
 לְיַחַד שֵׁם יְהוָה בְּרַחֲמֵינוּ בְּרַחֲמֵינוּ בְּרַחֲמֵינוּ בְּרַחֲמֵינוּ בְּרַחֲמֵינוּ
 הִנֵּה אֲנִי בָּא לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה וּבְיוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשֵׁר
 עַרְלָתוֹ. לְתַקֵּן אֶת שׁוֹרְשָׁהּ בְּמָקוֹם עֲלִיָּן. וְהִרְיֵנוּ מוֹסֵר בְּנֵי
 לְמַהֲלָ וְאֵנִי מִמֶּנָּה אוֹתוֹ שְׁלִיחַ נְמוּרָה. שְׁמוֹל אֶת בְּנֵי כְּדַת מֶה
 לַעֲשׂוֹת. וְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׁתַּעֲלֶה
 עָלֵינוּ. כְּאֵלֶּיךָ קִרְבָּנוֹתֵינוּ מִצְוָה זוֹ עִם כָּל הַכּוֹנֵנוֹת הָרְאוּיוֹת לְכָן
 בְּמִצְוַת מִלֵּה וּפְרִיעָה וּמִצְוָה. וְהִתְגַּלְּוּ הַחֲסִידִים בְּמִשְׁפַּט
 הָאֲדָמָה. וְהָיָה מִצְוָה זוֹ חֲשׂוֹבָה לְפָנֶיךָ כְּרִית נִחוּחַ. וְתִשְׁפֹּעַ
 נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה לְיִלְד. וְאֱלֹהֵינוּ הַגָּבִיָּא וִיל' יִשְׁמֹר הַיֵּלֶד לְשִׁמּוֹר
 בְּרִיתוֹ וְשִׁלָּא יִחְטָא כָּלֵל. וְתוֹכְנֵנוּ לֵי וְלֵאמֹר. לְגַדְּלוֹ לְתוֹרָה
 וּלְמִצְוֹת. וְיִהְיֶה חָכֵם וְחֲסִיד וּבְעַל מְדוּת טוֹבוֹת. וּבְרִיא מוֹלֵדָה.
 וְנִשְׁמַח בּוֹ וּבְתוֹרָתוֹ. וְנִנְיֶעְהוּ לְחֻפָּה. וְעֵתָה הִנֵּה הִבָּאתִי אֶת
 רֵאשִׁית פְּרִי הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתָּ לִי לְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ. בְּרִיאָה
 וּבִאֲהָבָה וְשִׂמְחָה רַבָּה בָּאתִי הַיּוֹם לַעֲשׂוֹת רָצוֹנְךָ. וְאַתָּה בְּרוּב
 רַחֲמֶיךָ תִּבְרַכְנוּ מִבְּרַכּוֹתֶיךָ וְתִשְׁמַחְנוּ בְּעִבּוּרְתֶּךָ. וְתִצְלֵנוּ מִכָּל
 חָטָא. וְתוֹכְנֵנוּ לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁבְּתוֹרָה. חֲנֻנִי יְהוָה כִּי אֶלֶיךָ
 אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם: עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵינוּ יִשְׁעֵנוּ עַל רִבְר כְּבוֹד שְׁמֶךָ
 וְהִצִּילֵנוּ וּכְפָר עַל חַטָּאוֹתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: וְיִדִּי נַעַם אֲדֵנִי אֱלֹהֵינוּ
 עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה:

תפלה למוהל קודם המילה

מס' זכר רוד

לשם יחוד קוביה ושכינת' בדחילו ורחימו ברחימו ודחילו
ליחוד כו' הנני בא למו' תינוק זה (אביו אומר למו'
את בנו) לקיים מצות עשה כמו שכתוב זאת בריתי אשר
תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחרך המול לכם כל זכר
להכניסו בבריתו של אברהם אבינו ולהכניסו בחולקא טבא
דקודשא בריך הוא וצדיק יסוד עולם יהא רעוא דקוביה בהאי
קורבנא ויתרעי ב' ויזכה לעשר חופות שעתיד קוב' למעבד
לצדיקים לעלמא דאתי כדכתיב אשרי תבחר ותקרב ישכן
חצריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך ועתה בעונותינו
חרבה עירנו וגשרף בית מקדשינו ואין לנו קרבנות שיכפרו
בעדינו יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי
יהי נועם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה
ידינו כוננהו:

תפלה לסנדק

מס' עבודת הקדש להגאון חידא ו' סנסן לאיר ה'

לשם יחוד קוביה ושכינת' בדחילו ורחימו כו' הגה אנכי בא
להיות סנדק ואהי כסא ומזבח לעשות על ירכי המילה
יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי שיהי מזבח כפרה
שתכפר על כל חטאותי עונותי ופשעי וכפרט מה שפגמתי
בידכי ובאות ברית קדש ותעלה עלינו כאלו כווננו בכל
הכוונות הראויות לבין ותמלא כל השמות שפגמתי בהם
ותהא המילה תשובה כקטרת סמים כדכתיב נבעת הערלות
וכתיב נבעת הלבונה ויתקיים בנו מקרא שכתוב ישימו קמחה
באפך ובלייל על מזבחך ברך יהוה חילו ופועל ידיו תרצה
יהי נועם יהוה אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה
ידינו כוננהו:

מנהגי הברית

סדר המילה

כשמניחין המיטוק למול יקומו ככל מסניז ויחמו ברוך הקא
הנח בנימטריח ח' ריל ברוך הנימול למי

המנהל חומר, ברוך הקא הנימול לשמנה: וידבר
יהוה אל משה לאמר: פינחס בן אלעזר בן
אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל
בקנאו את קנאתי בתיכם ולא כליתי את בני
ישראל בקנאתי: לכן אמור הנני נותן לו את
בריתי שלום:

כשמשימין המיטוק על כסא של חליטו חומר
זה הכסא של אלהיו וכוזר לטוב (וגם) חולעת יטקב
כי וכוזל כסאיו של חומר וזו כסא של אלהיו מלאך הברית שיהנה
במדתה בימנו לישועתך קויתי יי: שכרתי לישועתך
יי, ומצויתך קשיתי: אלהיו מלאך הברית, הנה
שלך לפניך, עמוד על ימיני וסמכני, שכרתי
לישועתך יי, שט אנכי על אמרתך, כמוצא שר
רב, שלום רב לאדבי תורתך, ואין למו מכשול,
אשר תבחר ותקרב יטבון חצריך, נשבעה בטוב
ביתך, קדוש היכלך:

נשנין הכן מכסא של חליטו ומשימין חומר על ידי הסנדק
והאכ חומר הנני מוכן ומוזמן

לפקים מצות עשה שצוני הבורא יתברך למול
את בני המנהל חומר אמר הקדוש ברוך הוא
לאברהם אבינו התהלך לפני ויהיה תמים הנני
מוכן ומוזמן לפקים מצות עשה שצוני הבורא
יתברך למול (אם האכ הוא המנהל יחמר את בני) לשם
יחוד קובצה ושכינתו וכו'

חומר נקול רס

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר
קדשנו במצותיו וצונו על המילה:

וחמר כך יחחק העולם ואני הכן יחמר

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר
קדשנו במצותיו וצונו להכניסו
בבריתו של אברהם אבינו:

והעומדים שם עונים

בשם שנכנסם לברית, כן יכנס לתורה ולחפה
ולמעשים טובים:

אחר גמר מעשה המילה לומרים ברכה זו

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא
פרי הנפץ

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר
קדש ידיר מבטן, וחוק בשארו
שם, וצאצאיו חתם באות ברית קודש
על בן בשכר ואת, אל חי חלקנו צורנו,
צוה להציל ידירות שארנו משחת, למען
בריתו אשר שם בבשרנו, ברוך אתה
יי בורת הברית:

אלהינו ואלהי אבותינו קיים את הילד
הזה לאביו (פי) ולאמו ויקרא שמו
בישראל. (פכ"ט) ישמח האב ביוצא חלציו
ותגל אמו בפרי בטנה, כפתיב ישמח
אביו ואמו ותגל יולדתו: ונאמר
ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמך.
ואמר לך בדמך חי. ואמר לך בדמך
חי: ונאמר וזכר לעולם בריתו דבר
צוה לאלה דור, אשר פרת את אברהם
ושבעתו ליישחק, ויעמידה ליעקב לחק.
לישראל ברית עולם: ונאמר וימל
אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים
כאשר צוה אתו אלהים: הודו ליי כי
טוב כי לעולם חסדו: הודו (פלוגי) זה
הקטן גדול יהיה בשם שנכנס לברית.
בן יבנם לתורה ולחפה ולמעשים טובים:

ולומר כִּשְׁׁן מִי שֶׁבֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
הוא יִבְרַךְ אֶת הַיָּלֵד רַךְ הַנִּמּוּל (פכ"ט) בְּעֶבֶר
שְׁנֵכְנִם לְבָרִית וְכִשֵּׁם שְׁנֵכְנִם לְבָרִית בֶּן יִכְנֵם
לְתוֹרָה וְלַחֲפָה וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים וְנֹאמַר אָמֵן:

ויש נהגו לנרך המינוק הנימול בנוסח זה, אלהנא ואלהא
ראבהתנא שלח אסותא דחיי ורחמי לרביא הדין דאקרי שמי
בישראל פכ"ט כמה ראסית מי מרה עיי משה ומי ידחו עיי
אלישע בן אבי לרביא הדין בעל ובזמן קריב (כל נו,
וכוא מירושלמי):

תפלה ראב ולמוהל לאחר המילה

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם יְיָ רָצוֹן מִלִּפְנֵיךְ שִׂיחָא זֶה חָשׁוּב וּמְרַחֵץ
וּמְקוּבֵּל לִפְנֵיךְ כְּאֵלוֹ הַקְּרִבְתִּיהוּ לִפְנֵי כְּסֵא כְבוֹדֶךָ.
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁלַח עַל יְדֵי מַלְאָכֶיךָ הַקְּרָשִׁים נִשְׁמָה
קְדוֹשָׁה וּמְהוּרָה (האנ לומר רבני המוסל לומר, לפכ"ט) הַנִּמּוּל
עָתָה לְשִׁמּוֹךְ הַגְּדוֹל שִׂיחָה לְבוֹ פִּתּוּחַ בְּפִתְחוֹ שֶׁל אוֹלָם
בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה לְלִמּוּד וּלְלִמּוּד לְשִׁמּוּר וְלַעֲשׂוֹת וְתֵן לוֹ
אַרְיֵכַת יָמִים וְשָׁנִים חַיִּים שֶׁל יִרְאֵת חֲטָא חַיִּים שֶׁל עוֹשֵׁר
וְכְבוֹד חַיִּים שֶׁתִּמְלֵא בָּל מְשָׁלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה (האנ לומר,
חַכְמֵי לְגַדְלוֹ לְתוֹרָה וְלַחֲפָה וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים וְלַרְאוֹת מִמֶּנּוּ
בָּנִים וּבָנִי בָנִים עוֹמְקִים בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת וְתִקְבֵּל תַּפְלָתוֹ בְּקִרְב
תַּפְלַת כָּל יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶה לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּינוּ לְבִי לִפְנֵיךְ
יְהוָה צוּרִי וְנֹאצִּי אָמֵן בֶּן יְיָ רָצוֹן:

סמכג לפעות מי שברך להנפל ברית וסילדת כו חס נוסחו:

מִי שֶׁבֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הוּא יִבְרַךְ אֶת
הַבֶּעַל בְּרִית וְאֵת הָאִשָּׁה הַיְלֵדֶת וְאֵת הַיָּלֵד רַךְ
הַנִּמּוּל וְאֵת הַמְּגֻדָּק וְאֵת הַמּוֹהֵל וְאֵת כָּל הַמְּסֻבִּין כָּאֵן בְּעֶבֶר
שְׁכֵכִים יֵתֵן מִתְּנֵה בְּעֹבְרֵנוּ וְצֵה לְכֶרֶךְ. וְהוּא יִשְׁלַח בְּרַכָּה
וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדָיו עִם כָּל יִשְׂרָאֵל אַחֲיוֹ וְנֹאמַר אָמֵן:

ומידות לברית מילה

יום לַיְבֹשָׁה נִהְפְּכוּ מַצּוּלִים. שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ
 גֵּאוּלִים: הַטְּבַעַת בְּתַרְמִית רַגְלֵי בֵת עֲנָמִית,
 ופַעֲמֵי שְׁלֵמִית, יָפוּ בִנְעָלִים. שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ גֵּאוּלִים:
 וְכָל רוֹאֵי יִשְׁרוֹן, בְּבֵית הוֹדֵי יִשְׁרָרוֹן, אֵין כָּאֵל
 יִשְׁרוֹן, וְאוֹיְבֵינוּ פְּלִילִים. שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ גֵּאוּלִים:
 דְּגָלֵי כֶּן תָּרִים, עַל הַנְּשָׁאָרִים, וְתִלְקַט נְפֻזִּים,
 כְּמִלְקַט שִׁבְלִים. שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ גֵּאוּלִים: הַבָּאִים
 עִמָּךְ בְּבֵרִית חוֹתֶמָה, וּמִכֶּטֶן לְשִׁמְךָ, הִפָּה נְמוּלִים.
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ גֵּאוּלִים: הִרְאָה אוֹתוֹתֶם, לְכָל רוֹאֵי
 אוֹתֶם, וְעַל כְּנָפֵי כְּסוּתֶם, יַעֲשׂוּ גִדְּרִילִים. שִׁירָה חֲדָשָׁה
 שֶׁבָּחוּ גֵּאוּלִים: לְמִי זֹאת נִרְשָׁמֶת, הִכָּר נָא דָּבָר אֱמֶת,
 לְמִי הַחוֹתֶמֶת, וְלְמִי הַפְּתִילִים. שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ
 גֵּאוּלִים: וְשׁוֹב שְׁנִית לְקַדְשָׁה, וְאֵל תּוֹסִיף לְגִרְשָׁה,
 וְהַעֲלֵה אוֹר שְׁמִשָּׁה, וְגַם הַצִּלְלִים. שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ
 גֵּאוּלִים: יְדִידִים רוֹקְמוֹהָ, בְּשִׁירָה קְדֻמוֹהָ, מִי כְּמוֹהָ,
 יְהוָה כָּאֵלִים. שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ גֵּאוּלִים:
 בְּגִלְלֵי אֲבוֹת תּוֹשִׁיעַ כְּנִים וְתָבִיא גְּאוּלָּה לְכִנֵּי כְּנִיהֶם:

מנהגי הברית סדר ברכת המזון

קודם שמגביהין הכוס אומר המברך

הב לן ונברך:

וכשהגביה הכוס אומר המברך

ברכותי מיר וועלען גענץשען

ועונין המסובין

יהי שם יהוה מברך מעתה ועד עולם:

וחזור המברך ואומר יהי שם וכו' ואח"כ אומר נודה לשמך וכו':

נודה לשמך בתוך אמוני. ברוכים אתם ליהוה:

נודה

ברשות אל איום ונורא. משגב לעתות בצרה. אל גאזר

בגבורה. אדיר במרום יהוה:

ברשות התורה הקדושה. מהורה היא וגם פרושה. צנה

לנו מורשה. משה עבד יהוה:

ברשות הפהנים והלויים. אקרא לאלהי העבריים.

אהודנו בכל איום. אברכה את יהוה:

ברשות מורי ורבותי. אפתח פי ב'שיר וישפתי.

נתאמרנה עצמותי. ברוך ה'א בשם יהוה:

נודה

ברשות מרנן ונרנן ונרבותי

נברך אלהינו שאכלנו משלו:

ועונין המסובין

ברוך אלהינו שאכלנו משלו וקטובו חיינו:

וחזור המברך ואומר ברוך שאכלנו וכו'

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. הֵן אֵת
הָעוֹלָם כָּלוּ. בְּטוֹבוֹ בָּחַן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
הוא נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר. כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: וּבְטוֹבוֹ
הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֹר לָנוּ מִזֶּזֶן
לְעוֹלָם וָעֶד. בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. כִּי הוּא אֵל זֶן
וּמִפְּרִנָּס לְכָל וּמִטֵּיב לְכָל וּמִכִּין מִזֶּזֶן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו
אֲשֶׁר בָּרָא: כָּאִמּוֹר. פּוֹתֵחַ אֶת יַדְּךָ וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל חַי
רְצוֹן: בְּרוּךְ אַתָּה יי. הֵן אֵת הַכֹּל:

נוֹדָה לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ. עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה
טוֹבָה וּרְחֻבָּה. וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם. וּפָדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים. וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ
בְּבִשְׁרָנוּ. וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלְּמַדְתָּנוּ. וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ.
וְעַל חַיִּים חֵן וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָּנוּ. וְעַל אֲכִילַת מִזֶּזֶן שֶׁאַתָּה זֶן
וּמִפְּרִנָּס אוֹתָנוּ תָּמִיד. בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

מנהגי הברית

כחנוכה וכפורים אומרים זה :

עַל הַנָּסִים וְעַל הַפּוֹרְקָן וְעַל הַגְּבוּרֹת וְעַל
הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמַּלְחָמוֹת. שְׁעִשִּׁית לְאֲבוֹתֵינוּ
בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמֶן הַזֶּה:

לפורים

לחנוכה

בַּיָּמִים מִתְּחִילָה בֶּן יוֹחָנָן כָּהֵן גָּדוֹל	בַּיָּמִים מְרֻדֵּי וְאַסְתֵּר
חֲשִׁמוֹנָאִי וּבְנָיו. כְּשֶׁעָמְדָה.	כְּשׁוֹשָׁן הַכִּירָה
מַלְכוּת יוֹן הִרְשָׁעָה עַל עַמּוֹד יִשְׂרָאֵל.	כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֶּן הִרְשָׁע
לְהַשְׁכִּיחַם תּוֹרַתָּה. וּלְהַעֲבִירָם מִחֻלֵּי	בְּקֶשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ
רָצוֹנָה. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים	וּלְאַבֵּר אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
עָמַדְתָּ לָהֶם בַּעַת צָרָתָם. רַבָּה	מִנְעֵר וְעַד זָקֵן טָף וְנָשִׁים
אֶת רִיבָם דִּנְתָּ אֶת דִּינָם נִקְמְתָה	בַּיּוֹם אַחֵד בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר
אֶת נִקְמָתָם. מִסֵּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד	לְחָדָשׁ וְשָׁנִים עָשָׂר הָיָה
חֲלָשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מַעֲטִים וּמִמָּאִים	חָדָשׁ אֶדְרֹר וּשְׁלָלָם לָבוֹ.
בְּיַד מְהוּרִים וְרַשָּׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים	וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
וְיָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תּוֹרַתָּה. וְלֵךְ	הַפְּרַתְּ אֶת עֲצָתוֹ וְקִלְקַלְתָּ
עֲשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ כְּעוֹלָמָה.	אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ וְהַשְׁכּוֹתָ לוֹ
וּלְעַמּוֹד יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה	נִמְוָלוֹ בְּרָאשׁוֹ וְתָלוֹ אוֹתוֹ
וּפּוֹרְקָן בְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחֵר בֶּן כָּאוֹ	וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ:
בְּנִיךָ לְרַבִּיר בִּיתְךָ וּפְנֵנו אֶת הַיְכָלְךָ	
וּמְהֵרָה אֶת מִקְדָּשְׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחֻצְרוֹת קִדְשְׁךָ. וְקִבְּעוּ	
שְׁמוֹנֶת יָמִי חֲנֻכָּה אֵלֹו לְהוֹרוֹת וּלְהִלָּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:	

וְעַל הַכֹּל יִי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמִבְרָכִים אוֹתָךְ.
 יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּכִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד : פְּתוּב.
 וְאֶכְלֶתָ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכָתָ אֶת יִי אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה
 אֲשֶׁר נָתַן לָךְ : בְּרוּךְ אַתָּה יִי. עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמָּזוֹן :
 רַחֵם נָא יִי אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ. וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ.
 וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד
 מְשִׁיחֶךָ. וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו :
 אֱלֹהֵינוּ. אָבִינוּ. רַעֲנוּ זִמְנֵנוּ פְּרִנְסֵנוּ וְכִלְכַּלְנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ.
 וְהַרְנוּח לָנוּ יִי אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה מְכַל צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אֵל
 תַּצְרִיכֵנוּ יִי אֱלֹהֵינוּ לֹא לִיָּדִי מִתַּנַּת בָּשָׂר וָדָם וְלֹא לִיָּדִי
 הַלְוָאתֶם. כִּי אִם לִיָּדְךָ הַמְּלָאָה. הַפְּתוּחָה. הַקָּדוּשָׁה
 וְהַרְחֲבָה. שְׁלֹא נִבּוֹשׁ וְלֹא נִכָּלֵם לְעוֹלָם וָעֶד :

לשבת :

רָצָה וְהִחְלִיצֵנוּ יִי אֱלֹהֵינוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ וּבְמִצּוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי
 הַשְּׁבֶת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
 הוּא לְפָנֶיךָ לְשָׁבוֹת בּוֹ וּלְנוּחַ בּוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצּוֹת רְצוֹנָה
 וּבְרָצוֹנָה הֵנִיחַ לָנוּ יִי אֱלֹהֵינוּ שְׁלֹא תִהְיֶה צָרָה וְיָגוֹן
 וְאַנְחָה בַּיּוֹם מְנוּחָתֵנוּ וְהִרְאֵנוּ יִי אֱלֹהֵינוּ בְּנַחֲמַת צִיּוֹן עִירָךְ
 וּבִכְנֵן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשָּׁךְ כִּי אַתָּה הוּא בֹעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבֹעַל

הַנַּחֲמוֹת :

מנהגי הברית

נא

לראש חדש ליום טוב ולחול המועד

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו יַעֲלֶה ויָבֵא ויַגִּיעַ ויִרְאֶה ויִרְצֶה וישַׁמַּע
וַיִּפְקֵד וַיִּזְכֹּר ויִזְכְּרֵנוּ ויִפְקֹדֵנוּ ויִזְכְּרוּ אֲבוֹתֵינוּ ויִזְכְּרוּ
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ ויִזְכְּרוּ יְרוּשָׁלַיִם עִיר קֹדֶשְׁךָ ויִזְכְּרוּ כָל עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לְפִלִּיטָה לְטוֹבָה לַחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לַחַיִּים
טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

לר"ח	לפסח	לשבועות
ראש החדש הזה	חג המצות הזה	חג השבועות הזה:
לסוכות	לשמיני עצרת	לראש השנה
חג הסוכות הזה:	שמיני עצרת	ביום הזכרון
	החג הזה:	הזה:

זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקֻדָּה בּוֹ לְבִרְכָּה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ
לַחַיִּים טוֹבִים. וּבְדִבְרֵי יְשׁוּעָה וּרְחֻמִּים חֹסֵד וְחַנּוּן וְרַחֲמִים עָלֵינוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה:

וּבִגְוָה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ. בּוֹגֵה בְּרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַיִם: אָמֵן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל. אֲבִינוּ. מִלְכֵנוּ.
אֲדִירֵנוּ. בּוֹרְאֵנוּ. גּוֹאֲלֵנוּ. יּוֹצְרֵנוּ. קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ
יַעֲקֹב. רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל. הַמְּלִיךְ הַטוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל.
שֶׁכָּל יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטִּיב הוּא מְטִיב הוּא יִיטִיב לָנוּ. הוּא
גִּמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לַעֲד לַחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים
וּלְרַחֲמִים. הַצֵּלָה וְהַצִּלָּתָה. בְּרָכָה וְיִשׁוּעָה. נַחֲמָה. פְּרֻסָּה
וּכְלֻפָּלָה. וּרְחֻמִּים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב. וּמִכָּל טוֹב לְעוֹלָם
אֵל יַחֲסֹרֵנוּ: הִרְחֵמֵנוּ הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: הִרְחֵמֵנוּ

הוא יתברך בשמים ובארץ: הרחמן הוא ישתבח לדור
דורים. ויתפאר בנו לעד ולנצח נצחים. ויתהדר בנו לעד
ויעולמי עולמים: הרחמן הוא יפרנסנו בכבוד: הרחמן
הוא ישבר עולנו מעל צוארנו והוא יוליכנו קוממיות
לארצנו: הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרבה בבית הזה ועל
שלחן זה שאכלנו עליו: הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו
הנביא זכור לטוב ויבשר לנו בשורות טובות ישועות
ונחמות: הרחמן הוא יברך את (אבי מורי) בעל הבית הזה
ואת (אמי מורתי) בעלת הבית הזה. (ואם סמוך על שלחן עצמו
יאמר: אותם ואת ביתם ואת זרעם ואת כל אשר להם. אותי
(ואבי ואמי) ואשתי וזרעי ואת כל אשר לי), אותנו ואת כל
אשר לנו. כמו שנתברכו אבותינו אברהם יצחק ויעקב בכל
מפל. כל פן יברך פלנו יחד בברכה שלמה. ונאמר אמן:)

במרום ילמדו עליהם ועלינו זכות שתהא למשמרת
שלום ונשא ברכה מאת יי. וצדקה מאלהי ישענו.
ונמצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם:

כאן אומר המזמן או הש"ץ חרוזים אלו חזרס רנינו אברהם
בהן צדק וחסד אחר תינת יצרך.

הרחמן הוא יברך אבי הילד ואמו. ויזכו
לגדלו ולחנכו ולחכמו. מיום השמיני והלאה
ירצה דמו. ויהי יי אלהיו עמו:

הרחמן הוא יברך בעל ברית המילה. אשר
שש לעשות צדק בגילה. וישלם פעלו ומשכרתו
כפולה. ויתנהו למעלה למעלה:

הרחמן הוא יברך רב הנמול לשמונה. ויהיו
ידיו ולבו לא אמונה. ויזכה לראות פני השכינה
שש פעמים בשנה:

הרחמן הוא יברך המל בשר העולה. ופרע
ומצין דמי המילה. איש הירא ורף הלכב עבודתו
פסולה. אם שלש אלה לא יעשה לה:

הרחמן הוא ישלח לנו משיחו הולך תמים.
בזכות חתני מולות דמים. לבשר בשורות טובות
ונחומים. לעם אחד מפזר ומפזר בין העמים:

הרחמן הוא ישלח לנו כהן צדק אשר
לקח לעולם. עד הוכן כסאו כשמש ויהלום
וילט פניו באדרתו ויגלום. בריתי היתה אתו
התים והשלים:

לשבת: הַרְחֵמֶן הוּא וַנְּחִילֵנוּ לְיוֹם שְׁכָלוּ שְׁכַת וּמְנוּחָה לַחַיִּי
הָעוֹלָמִים:

לראש חדש: הַרְחֵמֶן הוּא וַיַּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה
וּלְבָרָכָה:

ליום טוב: הַרְחֵמֶן הוּא וַנְּחִילֵנוּ לְיוֹם שְׁכָלוּ טוֹב:
לראש השנה: הַרְחֵמֶן הוּא וַיַּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה
וּלְבָרָכָה:

לסוכות: הַרְחֵמֶן הוּא וְקִים לָנוּ אֶת סִכַּת דָּוִד הַנוֹפֶלֶת:

הַרְחֵמֶן הוּא וְיַצֵּנוּ לִימֹת הַמְּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא:
מַגְדִּיל (בשבת מַגְדִּיל) יְשׁוּעוֹת מִלָּכּוּ וַעֲשֵׂה חֶסֶד

לְמַשִּׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזֶרְעוֹ עַד עוֹלָם: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא
יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאֶמְרוּ אָמֵן:

יִרְאוּ אֶת יְיָ קְדוֹשֵׁיוֹ כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעִבוּ
וְדוֹרָשֵׁי יְיָ לֹא יַחֲסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לֵי יְיָ כִּי טוֹב כִּי
לְעוֹלָם חֶסֶד: פּוֹתַח אֶת יָדָהּ וּמַשְׁפִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן: בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר
אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּינָהּ וְהִזִּיהּ יְיָ מִבְּטָחוֹ: נַעַר הָיִיתִי גַם זְקֵנָתִי וְלֹא
רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לֶחֶם: יְיָ עֹז לַעֲמֹו יִתֵּן יְיָ יִבְרַךְ אֶת
עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַנֶּפֶץ:

נוהגין ליתן מכוס של ברכה להיוולדות

סדר ברכה אחרונה.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם על

הנפן ועל פרי הנפן

ועל תנובת השדה, ועל ארץ המדה טובה
 ורחבה, שרצית והנחלת לאבותינו, לאכול
 מפריה ולשבע משוכה. רחם נא יי אלהינו
 על ישראל עמך, ועל ירושלים עירך, ועל ציון
 משכן כבודך, ועל מזבחה ועל היכלך. ובנה
 ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו, והעלנו
 לתוכה ושמחנו בבנינה ונאכל מפריה ונשבע
 משוכה, ונברכה עליה בקדשה ובטהרה

ויצא והתלוצצו ביום השבת הזה.

ויזכרנו לטובה ביום ראש חודש הזה.

ושמחנו ביום חג המצות הזה.

ושמחנו ביום חג השבועות הזה.

ושמחנו ביום חג הסוכות הזה.

ושמחנו ביום שמיני עצרת החג הזה.

ויזכרנו לטובה ביום הזקרון הזה.

פי אתה יי טוב ומטיב לכל, ונודה לך על הארץ

ועל פרי הנפן.

ברוך אתה יי, על הארץ ועל

פרי הנפן:

מנהגי הברית

באהאנדלונג פונ'ס קינד פאר'ן און נאכ'ן ברית ;

אינדערפרי פאר'ן ברית :

איר זאלט נישט געבן צו עסן פאר'ן קינד פון 1 שעה פאר'ן ברית. באלד נאך דעם ברית קענט איר שוין געבן עסן.

דאס קינד דארפט איר אנטוהן צום ברית מיט א TWO-PIECE נישט מיט א STRETCHY.

איר דארפט מיטברענגן צום ברית: א בלענקעט, צוויי פעמפערס, BABY WIPES, און א PECIFIER. און א וואסער באטל, א בעכער, וויין.

נאכ'ן ברית :

לעבן דאס קינד'ס בעט זאל זיין אנגעגרייט :
(1) 3" x 3" גאז פער'ס (2) BACITRACIN OINTMENT.

ווען מען וועט אהיים ברענגען אייער קינד פון ביהמ"ד נאך דעם ברית בשטומ"צ וועט דאס קינד זיין איבערגעפאקט ריין, און שיין פארבאנדאזשירט, איר דארפט איבערפאקען דאס קינד אזוי אפט ווי געווענליך.

איר קענט פאקן דאס קינד אין PAMPERS וואס זענען אין געוויסע פרטים נאך בעסער נאכ'ן ברית ווי DIAPERS. אויך קענט איר אנטוהן א STRETCHY פון אויבען פונקט ווי איר וואלט דאס געטוהן אן אנדערס מאל.

איר דארפט ביי יעדע דייפערן טוישן די גאז פעד ווי פאלגאנד :
נעמט אראפ דעם אלטן גאז פעד פון קינד, שמירט אן דעם
נייעם גאז מיט BACITRACIN (קנייטשט איין דעם נייעם גאז
כדי דאס שמירעכץ זאל זיך צושפרייטן אויפ'ן גאנצע גאז) און
לייגט עס ארויף אויף דעם ברית פון אויבן, פאקט צוריק איין
דאס קינד.

אינטער די גאז פעד ליגט א באנדאזש, "טוט נישט צורירן
צום באנדאזש" אפילו אויב דער באנדאזש האט זיך
אביסעל געעפענט לאזט עהם אזוי ווי עס איז, פראכירט נישט
איינדריייען אדער אויפדרייען.

אויב אין פאל אז איר דארפט טוישן די גאז פעד'ס אין שבת
אדער אין יו"ט דארפט איר אנשמירן די גאז פעד'ס מיט
BACITRACIN פון ערב שבת אדער ערב יו"ט, און האלט דאס
פארמאכט אין א בלעסטיג בעג.

א גאנצע טאג ביי יעדע דייפערן זאלט איר טוהן ווי דא
דערמאנט.

אויב דאס קינד גלייכט צו ליגן אויף דעם בויך קענט איר עהם
רואיג לייגען אויף דעם בויך, אין געוויסע הינויכטען איז עס
נאך בעסער.

די ערשטע פאר דייפערס האבן געווענליך רויטליכע פלעקן,
דאס איז נישט קיין בלוט און איר דארפט זיך נישט
דערשרעקן, דאס איז נאר ווייל די השתנה שווענקט אראפ דאס
בלוט וואס איז געלעגן אויפ'ן באנדאזש נאך פונ'ם ברית.

מנהגי הברית

נח

אויב דאס קינד איז נישט משתין ביז 4 אדער 5 שעה נאכ'ן ברית אדער וויל נישט עסן נארמאל, דאס איז א נארמאלע ערשיינונג און עס איז נישט דא וואס זיך צו דערשרעקן.

דער צווייטער טאג נאכ'ן ברית:

דער מוהל וועט אהיימקומען און אראפנעמען אלע באנדאזשן.

איר דארפט טוישן די גאז פער ביי יעדען דייפערן פונקט ווי דעם ערשטן טאג.

אויך היינט וועט איר טרעפן רויטליכע פלעקן אויפ'ן דייפער ביי די ערשטע פאר דייפערונגס, דאס איז נארמאל.

פון דריטן טאג און ווייטער:

BACITRACIN דארף ווייטער צוגעלייגט ווערן ביי יעדע דייפערן ביז דעם פערטן טאג פון ברית, פארנאכט. אויב עס פעלט נאך אויס BACITRACIN אדער 3x3 GAUZE PADS קען דאס קויפן אין כאטש וועלכען דראג סטאר.

אויב איר טרעפט א רויטן פלעק אויפ'ן דייפער אדער אויפ'ן גאז פער איז דאס ווייל דאס קינד האט א שטויס געגעבן מיט די פיס און עס איז ארויס א טראפ בלוט. "אויב דאס ברית אליין בלוט נישט איז נישט קיין שום פראבלעם".

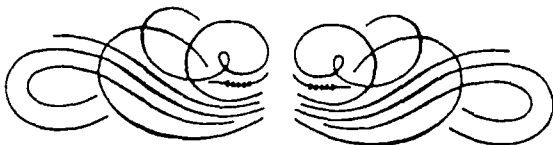
נאך דעם פערטן טאג מעגט איר שוין באדען דאס קינד (מכת דעם ברית אויס).

מנהגי הברית

נאך עטליכע טעג פון יעדען ברית מאכט זיך אזא געהלע שליים ארום דעם ברית, דאס איז א נארמאלע ערשיינונג, דאס איז נישט קיין אייטער ח"ו פראבירט עס נישט אראפ צונעמען ווייל דאס איז יסורים פארן קינד אז מען קראצט דאס אראפ, דאס קומט אראפ פון זיך אליין נאך אפארמאהל באדען דאס קינד.

"צו קין שום צייט במשך פון פארהייליג פון דעם ברית טאהר מען נישט צורירען צום ברית מיט די הוילע הענט דאס קען פאראורזאכען אן אינפאקציע ח"ו, דאס זעלבע ביים באדען דאס קינד די ערשטע צוויי וואכן זאלט איר נישט צורירען מיט די הענט !!".

וואונטשענדיג אייך פיל נחת והצלחה איר זאלט עהם גרינג ערציען צו תורה ויראת שמים מתוך נחת והרחבת הדעת.
המוהל

MORNING OF THE BRIS:

DO NOT FEED THE BABY ONE HOUR BEFORE THE BRIS. IMMEDIATELY AFTER THE BRIS THE BABY CAN BE FED.

THE BABY SHOULD BE DRESSED IN A TWO-PIECE OR GOWN OUTFIT (NOT IN A STRETCHY) FOR THE BRIS, AND A HAT.

BRING TO THE BRIS:

TWO PAMPERS, ONE PILLOW, WINE, A KIDDUSH CUP, BABY WIPES, A FULL BABY BOTTLE, PACIFIER, AND OF COURSE THE BABY.

AFTER THE BRIS:

HAVE READY NEAR THE BABY'S BED:

- 1) 3" x 3" STERILE GAUZE PADS
- 2) BACITRACIN OINTMENT.

AFTER THE BRIS THE MOHEL CHECKED CAREFULLY FOR EXCESSIVE BLEEDING AND CHANGED THE DRESSINGS. WHEN THE BABY IS BROUGHT HOME HE WILL BE FRESHLY BANDAGED AND PAMPERED. THE PAMPERING SCHEDULE THEREAFTER IS AS IT NORMALLY WOULD BE.

DISPOSABLE DIAPERS MAY BE USED.

AS FAR AS DRESSING THE NEWBORN IS CONCERNED, YOU CAN DRESS THE BABY IN A REGULAR OUTFIT.

AT EVERY DIAPER CHANGE THE GAUZE COVERING THE BRIS MUST BE CHANGED AS FOLLOWS: 1) REMOVE THE OLD GAUZE PAD. 2) SMEAR BACITRACIN ON A FRESH GAUZE PAD. 3) PLACE THE PAD DIRECTLY ON THE BRIS. CONTINUE TO FOLLOW: THIS PROCEDURE AT EVERY DIAPER CHANGE DURING THE FIRST DAY FOLLOWING THE BRIS.

UNDERNEATH THE GAUZE PAD THERE IS A BANDAGE WHICH IS WOUND AROUND THE BRIS. **DO NOT TOUCH THE BANDAGE** EVEN IF THE BANDAGE HAS OPENED SOMEWHAT. LEAVE IT AS IT IS. DO NOT TRY TO UNWIND OR REWIND THE BANDAGE.

PLEASE NOTE: IN CASE THE DRESSING MUST BE CHANGED ON SHABBOS OR YOM TOV, PREPARE THE DRESSINGS BEFOREHAND. SMEAR SEVERAL GAUZE PADS WITH BACITRACIN, FOLD EACHONE OVER, STORE THEM IN A CLEAN PLASTIC BAG, AND USE THEM AS NEEDED.

IF THE BABY IS COMFORTABLE LYING ON HIS STOMACH YOU MAY PLACE HIM IN THIS POSITION.

PLEASE NOTE: IF THE BABY IS CRANKY, MANY DOCTORS SAY IT IS ALRIGHT TO GIVE HALF A TEASPOON OF BABY TYLENOL .

AT THE FIRST FEW CHANGES YOU MAY SEE BLOOD STAINS ON THE DIAPERS. THERE IS NO NEED FOR ALARM. THIS IS NOT SIGNIFICANT AND MAY BE IGNORED. IT IS DUE TO THE FACT THAT THE BANDAGE HAS BLOOD ON IT MIXED WITH URINE WHICH HAS SOAKED UP SOME OF THE BLOOD IN THE DRESSING AND STAINED THE DIAPER.

IF THE BABY DOES NOT URINATE WITHIN 4 TO 5 HOURS AFTER THE BRIS, OR DOESN'T WANT TO EAT REGULARLY, THIS IS SOMETHING THE MOHEL WOULD LIKE TO KNOW. BUT THERE IS NOT NEED FOR CONCERN, THIS IS NORMAL.

YOU CAN EXPECT SOME CRANKINESS AND RESTLESSNESS ON THE PART OF THE CHILD DURING THE FIRST NIGHT AFTER THE BRIS, THIS WILL USUALLY PASS AFTER THE DRESSING IS REMOVED THE NEXT MORNING.

THE SECOND DAY AFTER THE BRIS:

THE MOHEL WILL CAREFULLY REMOVE THE LONG GAUZE DRESSING. USUALLY WITH THE REMOVAL OF THE GAUZE, THE BABY CRIES A LITTLE, AND THERE ARE A FEW DROPS OF BLOOD. HOWEVER, THIS STOPS BY ITSELF AND PRESENTS NO PROBLEMS. THE GAUZE PAD STILL NEEDS TO BE CHANGED AT EVERY DIAPERING.

TODAY YOU MAY ALSO SEE BLOODY SPOTS ON THE DIAPER AS ON THE FIRST DAY. THIS IS NORMAL.

THE THIRD DAY AND ON:

BACITRACIN HAS TO BE PLACED AT EVERY DIAPERING UNTIL THE FOURTH EVENING AFTER THE BRIS.

IF YOU STILL SEE BLOODY SPOTS THIS IS PROBABLY BECAUSE THE CHILD HAS KICKED HIMSELF. IF THE WOUND ITSELF IS NOT BLEEDING THERE IS NO REASON TO BE CONCERNED.

SEVERAL DAYS AFTER THE BRIS A YELLOWISH SECRETION MAY APPEAR ON THE WOUND. THIS IS NORMAL. IT IS NOT AN INFECTION. DO NOT TRY TO REMOVE IT. IT WILL COME OFF BY ITSELF AFTER A COUPLE OF DAYS OF BATHS.

AFTER THE FOURTH DAY, THE BABY MAY BE BATHED (AS FAR AS THE BRIS IS CONCERNED).

DURING THE ENTIRE TIME OF HEALING THE BRIS SHOULD NOT BE HANDLED WITH UNGLOVED HANDS. CAUTION SHOULD BE EXERCISED TO KEEP THE AREA STERILE TO AVOID AN INFECTION.

WISHING YOU **MAZAL-TOV** ! MAY THIS SMALL CHILD BECOME GREAT. JUST AS HE HAS BEEN ENTERED INTO THE BRIS, MAY HE ENTER THE WORLD OF THE TORAH, MARRIAGE, AND THE PRACTICE OF GOOD DEEDS. AMEN.....

הוצאת מוסד לאינטרנט

www.habehebooks.org

ע"מ 5771

THE MOHEL

יום הולדת

יום ..... חדש ..... שנת ..... נולד .....

יום ..... חדש ..... שנת ..... נולד .....

יום ..... חדש ..... שנת ..... נולד .....

יום ..... חדש ..... שנת ..... נולד .....

יום ..... חדש ..... שנת ..... נולד .....

יום ..... חדש ..... שנת ..... נולד .....

יום ..... חדש ..... שנת ..... נולד .....

יום ..... חדש ..... שנת ..... נולד .....

מזל טוב לזכר

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין
יבוא עזרי. עזרי מעם יי עשה שמים
והארץ. אל יתן למוט רגלך אל ינום שמרך.
תנה לא ינום ולא ישן שמר ישראל. יי שמרך יי
צלך על ידי ימינך. יומם השמש לא יכבה וירח
בלילה. יי ישמרך מכל רע ישמר את נפשך.
יי ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם.

שמן	קרע	שדי
וסמנגליף	וסמני	סיני

תחיה לא מכשפה
לא מכשפה תחיה
מכשפה תחיה לא
דילה תוצה

פניסה	
אדם	וחיה
אברהם	ושרה
יצחק	ורבקה
יעקב	ולאה

מכשפה לא תחיה
לא תחיה מכשפה
מכשפה תחיה לא
לילית וכל כת

בשם ה' אלהי ישראל, מימיני מיכאל, ומשמאלי גבריאל, מלפני
אוריאל, וכאחורי רפאל, ועל ראשי שכינת אל.

דוד דוב מייזליש

מוהל מומחה